

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Урошу Ломовићу, начелнику друге класе округа рудничког уважи оставка коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. октобра 1907. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за лекара среза колубарског, у округу ваљевском, Д-р Јована Алексића, лекара среза ваљевског, и

за лекара среза ваљевског Д-р Јована Милосављевића, лекара среза колубарског, у округу ваљевском, обојицу по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 17. октобра 1907. г. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу септембру 1907. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава и Управе града Београда, у току месеца септембра извршено је у Србији:

1. Убистава	42
2. Детоубистава	3
3. Нехотичних убистава	3
4. Покушаја убистава	33
5. Разбојништва	12
6. Силовања	2
7. Тешких телесних повреда	25
8. Паљевина	87
9. Опасних крађа	177
10. Злонамерних поништаја туђих ствари	6

Од изложених дела пронађено је:	
Убистава	37 или 88 %
Детоубистава	3 » 100 %
Нехотичних убистава	3 » 100 %
Покушаја убистава	31 » 93,9%
Разбојништва	10 » 83 %
Силовања	2 » 100 %
Тешких телесних повреда	23 » 92 %
Паљевина	11 » 12,6%
Опасних крађа	42 » 23 %
Злонамерних поништаја туђих ствари	0 » 0 %

Највећи број убистава извршен је помоћу *ватреног оружја* (25), затим помоћу *оштрог* (8), *туџог* (6), *дављењем* (2), и *вешањем* (1).

Узроци са којих су ова убистава извршена леже: у *међусобној свађи* за 12 случајева, у *освети* за 9, у *користољубљу* за 7, у *вршењу званичне дужности* за 4, у *нужној одбрани имаовине* за 3, у *домаћој распри* за 1, у *ицјанству* за 1 случај. За осталих пет случајева узроци су непознати.

Посматрана према местима, у којима су извршена, изложена убистава јављају се: у срезу подерском 3 (1 непронађено), у срезу посаво-тамнавском 3, у срезу љубињском 3 (1 непронађено), у срезу ариљском 3, у срезу ресавском 2, у срезу деспотовачком 2, у срезу косаничком 2 (оба непронађена), у Београду 2, и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, посавском округа ваљевског (непронађено), крагујевачком, јасеничком окр. крагујевачког, ражањском, копаоничком, параћинском, јадранском, мачванском, пожаревачком, звишском, хомољском, моравском окр. пожаревачког, зајечарском, добричком, прокупачком, златиборском, трнавском, драгачевском, моравичком и у варошима: Крагујевцу и Прокупљу.

Детоубиства су извршена по 1 у срезовима: лепеничком, јасеничком округа крагујевачког и моравском округа пожаревачког.

Нехотична убистава извршена су по 1 у срезовима: брзоналаначком, звишском, и моравском округа пожаревачког.

Покушаји убистава извршени су: у срезу моравском окр. пожаревачког 4, у срезу грузанском 3, у срезу подунавском 3, у срезу бањском 2, у срезу косаничком 2, и по 1 у срезовима: врачарском, колубарском округа ваљевског, пчињском, лесковачком, крагујевачком, јасеничком округа крагујевачког, лепеничком, крајинском, копаоничком, ресавском (непронађено), параћинском, алексиначком, пожаревачком (непронађено), таковском, бољевачком, ариљском, моравичком, драгачевском и трнавском.

Скоро сва ова дела извршена су у међусобној свађи.

Разбојништва су извршена: у срезу звишском 2, и по 1 у срезовима: лесковачком, грузанском, поречком, кључком, деспотовачком, параћинском, јадранском (непронађено), млавском, качерском (непронађено), и подунавском.

Силовања су извршена по 1 у срезовима: грузанском и деспотовачком.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу посаво-тамнавском 4, у срезу врачарском 2, у срезу мачванском 2 (1 непронађена), и по 1 у срезовима: оба посавска, колубарском окр. ваљевског, тамнавском, ваљевском (непронађена), пчињском, крагујевачком, неготинском, расинском, ражањском, ресавском, темнињском, бањском, азбуковачком, ужичком, жичком и студеничком.

Паљевине су извршене: у срезу косаничком 9 (1 пронађена), у срезу параћинском 8 (2 пронађене), у срезу подунавском 5, у срезу јасеничком округа смедеревског 4 (1 пронађена), у срезу нишавском 3 (1 пронађена), у срезу грочанском 2, у срезу колубарском округа ваљевског 2, у срезу јабланичком 2, у срезу неготинском 2, у срезу расинском 2, (1 пронађена), у срезу јадранском 2, у срезу рађевском 2, у срезу рамском 2, у срезу хомољском 2, у срезу заглавском 2, у срезу зајечарском 2 (1 пронађена), у срезу прокупачком 2, у срезу студеничком 2, и по 1 у срезовима: колубарском окр. београдског, тамнавском,

власотиначком, грузанском (пронађена), лепеничком, брзопаланачком, поречком, кључком, ражањском, трстеничком, ресавском, левачком (пронађена), темнићском, беличком (пронађена), деспотовачком, бањском, сврљишком, вишком, моравском округа нишког, алексиначком, мачванском, поцерском, пожаревачком (пронађена), звишком, љубићском, бољевачком, златиборском, пожешком, моравичком, и у варошима: Крагујевцу, Пожаревцу и Ужицу.

Вредност свих ових паљевина износи око **22.500** дин.

Опасне крађе извршене су: у вароши Београду **14** (4 пронађене), у срезу хомољском **12** (1 пронађена), у срезу јабланичком **9**, у срезу тамнавском **8**, у срезу јадранском **8**, у срезу голубачком **6** (1 пронађена), у срезу јасеничком окр. смедеревског **6** (3 пронађене), у срезу бољевачком **6** (4 пронађене), у моравичком **6**, у срезу брзопаланачком **5** (1 пронађена), у срезу копаоничком **5**, у срезу поцерском **5**, у срезу подунавском **5** (1 пронађена), у срезу космајском **4** (2 пронађене), у срезу беличком **4**, у срезу мачванском **4**, у срезу таковском **4** (1 пронађена), у срезу неготинском **3** (2 пронађене), у срезу посаво-тамнавском **3**, у срезу орашском **3** (2 пронађене), у срезу зајечарском **3** (1 пронађена), у срезу косаничком **3**, у срезу грочанском **2**, у вароши Неготину **2**, у срезу крајинском **2**, у срезу крушевачки **2**, у срезу параћинском **2** (1 пронађена), у срезу рађевском **2**, у вароши Пожаревцу **2** (1 пронађена), у срезу моравском окр. пожаревачког **2** (обе пронађене), у срезу млавском **2** (обе пронађене), у срезу прокупачком **2**, и по **1** у срезовима: колубарском окр. београдског, врачарском (пронађена), пчињском, лесковачком, власотиначком, грузанском (пронађена), крагујевачком (пронађена), лепеничком, поречком, кључком (пронађена), расинском, ресавском (пронађена), бањском (пронађена), моравском округа нишког, алексиначком (пронађена), нишавском (пронађена), дужничком, пожаревачком, рамском (пронађена), звишком, заглавском, ариљском, пожешком, златиборском (пронађена), црногорском (пронађена), жичком (пронађена), и у варошима:

Нишу, Шапцу, Смедереву (пронађена), Зајечару и Ужицу.

Вредност свих ових крађа износи око **16.800** динара.

Злонамерних поништаја туђих ствари било је по **1** у срезовима: ражањском, темнићском, параћинском, сврљишком, посаво-тамнавском и подунавском.

Вредност уништених ствари износи око **300** динара.

Поред изложених дела у току месеца септембра извршено је још у Србији и **12 самоубиства**, и то: у вароши Врањи **2**, и по **1** у срезовима: тамнавском, јабланичком, ресавском, левачком, беличком, деспотовачком, јадранском, мачванском, заглавском, и ужичком.

Ова самоубиства извршена су: *вешањем* **10**, и *ватреним оружјем* **2**, а узроци њиховом извршењу леже: у *болести* за **4** случаја, у *домаћој распри* за **1**, у *очајању* за **1**, у *страху од казне* за **1**, и у *душевном растројству* за **1** случај. За остале случајеве узроци су непознати.

Покушаји самоубиства извршени су по **1** у срезовима: подгорском (ватреним оружјем, душевно растројство), трстеничком (тровањем, домаћа распра), јасеничком окр. смедеревског (оштро оруђе, честољубље), рачанском (ватрено оружје, грижа савести), и у варошима: Крушевцу (оштро оруђе, рђаво материјално стање), и Ђуприји (оштро оруђе, дуга болест).

Општи преглед до сада изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У З И	Убиства	Детоубиства	Нехигијна убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Силовања	Тешке телесне повреде	Паљевине	Опасне крађе	Злонамерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	1	—	—	1	—	—	3	3	8	—	—	—
2	» ваљевски	1	—	—	1	—	—	4	3	8	—	1	1
3	» врањски	—	—	—	2	1	—	1	3	12	—	3	—
4	» крагујевачки	3	2	—	6	1	1	1	3	3	—	—	—
5	» крајински	—	—	1	1	2	—	1	5	14	—	—	—
6	» крушевачки	2	—	—	1	—	—	2	4	8	1	—	2
7	» моравски	5	—	—	2	2	1	2	13	7	2	4	1
8	» нишки	—	—	—	3	—	—	1	5	4	1	—	—
9	» пиротски	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—
10	» подрински	8	—	—	1	—	—	7	6	23	1	2	—
11	» пожаревачки	4	1	2	5	3	—	—	7	27	—	—	—
12	» руднички	3	—	—	1	1	—	—	1	4	—	—	—
13	» смедеревски	—	—	—	3	1	—	—	9	15	1	—	1
14	» тимочки	1	—	—	1	—	—	—	5	11	—	1	—
15	» топлички	5	—	—	2	—	—	—	11	5	—	—	—
16	» ужички	4	—	—	1	—	—	1	3	5	—	1	1
17	» чачански	3	—	—	3	—	—	2	3	7	—	—	—
18	Управа града Београда	2	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—
	Свега:	42	3	3	33	12	2	25	87	177	6	12	6

Из канцеларије Антропометријско - Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, од 5. новембра 1907. год. АБр. 1415. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О КРИВИЧНОЈ ОДГОВОРНОСТИ

са теоријског гледишта.

од

Д-ра Бранислава Петронијевића

(НАСТАВАК)

Пошто смо тако утврдили могућност свесне спонтане а немогућност несвесне спонтане промене, лако нам је увидети да, кад детерминиста тврди да се спонтана промена не може сматрати за сопствени продукт свесног субјекта и да се овај последњи не може за њу учинити одговорним, и то просто зато што спонтана промена представља апсолутни случај, да онда детерминиста очевидно говори о апсолутном случају

онде, где њега у ствари нема. Спонтане промене само су у толико случајне у колико нису никаквим претходним променама условљене, у колико су безузрочне, али оне нису случајне у том смислу, као да је њихово јављање нешто што је потпуно и апсолутно независно од свесног субјекта, у коме се збивају, а ово последње баш и мисли детерминиста кад тврди, да су оне апсолутни случај. Међу тим кад би тврђење детерминисте било тачно, онда би се или морало признати да су спонтане промене у опште немогуће или да су оне могуће и у несвесној природи. Али како је ово последње немогуће, то из тога просто излази, да је тврђење детерминисте, по коме спонтана промена представља апсолутни случај, нетачно. И доиста из нашег горњег извођења излази, да спонтана свесна промена не представља случај у апсолутном смислу, да она не представља нешто што је апсолутно безразложно, већ да представља нешто што разлог свој има у

би да тај разлог спонтане свесне промене лежи баш у томе, што је она свесна, што је она непосредни продукт самог свесног субјекта, што је свесни субјект изводећи ту радњу непосредно свесан да је он тај који је врши. Спонтана свесна промена, далеко од тога да буде апсолутни случај у смислу детерминиста — детерминисте при овом свом тврђењу не праве разлику између *необразложеног и самообразложеног* случаја — представља дакле непосредни продукт свесног субјекта, представља непосредни продукт нашег чистог ја, она следује исто тако непосредно из унутрашње природе овога формалног ја, као што неспонтана радња по детерминистима следује непосредно из унутрашње природе садржајног ја.

Пошто смо тако показали, да је моменат сопствене продукције услов без којег је и на индетерминистичком становишту случајна слободна вољна радња немогућа, јасно је, да се појам одговорности принципијелно може одржати и на становишту индетерминистичком. Али, као што смо споменули, не само да се он на томе становишту може одржати, него он ту добија и своју апсолутно савршену форму. Јер на основу свега наведенога лако је увидети, да се спонтана радња може сматрати за *потпуно* сопствени продукт чистог је, пошто она проистиче непосредно из саме унутрашње природе овог последњег, из његове свесности, пошто је она нешто што се јавља безусловно, јер нема никакве претходне промене, која би као повод (или као узрок) ставила чисто ја у акцију. *Моменат случајности дакле чини те се на становишту индетерминистичком моменат сопствене продукције у појму одговорности јавља у својој савршеној и потпуној форми*, тај моменат дакле чини, те се главни и примарни моменат појма одговорности јавља на становишту индетерминистичком у апсолутном свом облику. Сам за себе, моменат случајности искључивао би потпуно главни и примарни момент појма одговорности, момент сопствене продукције, јер би у том случају тај момент представљао апсолутну случајност. Свесност чистог ја, које продуцира случајне вољне промене, пак чини те је момент случајности подређен моменту сопствене продукције, али с друге стране опет момент случајности чини у том случају те се момент сопствене продукције јавља у своме савршеном облику (спонтана продукција свесног чистог субјекта је безусловна).

Пошто смо тако показали да је одговорност не само могућа на становишту индетерминистичком, него да она ту добија и своју савршену и потпуну форму, сада ћемо показати да је она могућа, и ако само у непотпуној и делимичној форми, и на становишту детерминистичком, што се често превиђа од стране индетерминиста.

Они који одричу могућност одговорности на детерминистичком становишту аргументирају обично овако. Узрок који је произвео једну дату последицу у садашњости сам је продукт претходних узрока у прошлости, ови су опет продукт других претходних узрока и т. д. Ми не можемо учинити дати узрок одговорним за последицу коју је учинио зато, што је он сам продукт претходних узрока, то исто важи даље и за ове и т. д. до у бесконачност, тако да на становишту детерминистичком одговорности нема нити може бити. Само кад би низ узрока у прошлости, тако продужују индетерминиста, био завршен, кад би постојао последњи односно први члан сваког таквог низа, онда би се овај последњи могао (и морао) учинити одговорним за цео низ последица, које иза њега следују, а како би такав први узрок морао бити спонтан — јер би иначе имали посла са апсолутним случајем који, као што смо горе видели, искључује сваку одговорност — та

би одговорност била могућа само на индетерминистичком становишту.

Али ма како евидентна изгледала ова аргументација индетерминиста противу могућности одговорности на детерминистичком становишту, она је ипак у начелу погрешна. Јер и ако доиста на први поглед изгледа извесно, да, пошто се за последицу може учинити одговорним само њен узрок — јер је овај оно што је производи — дакле у читавом низу узрока и последица одговорност за дату последицу у садашњости преносити на све даље и даље узроке у прошлости, ипак ствар постаје друкчија, ако место овог регресивног хода у прошлост једног датог низа узрока исти тај низ посматрамо прогресивно, полазећи од једног датог члана у прошлости па идући ка садашњости и будућности. Као год на име што изгледа евидентно да се у регресивном ходу, полазећи од једне дате последице у садашњости, узрок одговоран за њену егзистенцију може тражити све даље у прошлости, тако исто обрнуто евидентно је да се, ако се пође од једног од ових узрока у прошлости па се иде ка садашњости, сваки од датих чланова у низу мора схватити као узрок из којег члан, који долази за њим, непосредно као последица проистиче. Док се у првоме случају, идући од садашњости у прошлост, *ниједан* од чланова у датоме низу не може учинити одговорним за дату последицу у садашњости, дотле се у другоме случају *сваки* од чланова у томе низу може за њу учинити одговорним, јер је сваки одговоран за последицу која за њим непосредно долази.

Као што се види, наше посматрање води нас до једне антиномије: с једне стране не може се у низу узрока једне дате последице у садашњости ниједан од његових чланова у прошлости учинити за ову последицу одговорним, с друге стране опет може се сваки учинити за њу одговорним. Како да се измире ова два супротна исказа, која су, као што се види, логички подједнако оправдана?

Измирење њихово није тешко, кад се само дубље у ствар загледа. Кад кажемо, да ниједан од чланова датог низа у прошлости није одговоран за последицу у садашњости, онда тиме у ствари мислимо само на то, да ниједан од њих није *потпуно* за њу одговоран; а кад опет кажемо да је сваки од њих за исту одговоран, ми тиме у ствари мислимо, да је сваки од њих само *делимично* за њу одговоран. Антиномије у ствари дакле и нема, оба израза у ствари су идентична, оба значе да се *цео* дати низ у прошлости има да схвати као продуцент дате последице у садашњости, да се дакле сваки поједини члан у њему има да схвати само као *делимични* продуцент члана тога бескрајног низа може бити само *делимични* узрок њен, а како је дати низ чиста сума појединих чланова то је јасно, да се сваки члан његов и *мора* схватити као такав делимични узрок. Ма да сам низ садржи бесконачно много чланова, ипак погрешно би било закључити да је зато што је одговорност сваког датог члана, упоређена са одговорношћу целога низа, строго логички говорећи, бескрајно мала, она ништавна и равна нули, јер би у томе случају и одговорност целога низа била равна нули, пошто је овај само сума појединих чланова. Направити такав закључак значило би послужити се једном нетачном математичком аналогијом, јер тако звано занемаривање бескрајно малих количина у Вишој Математици у ствари само је привидно.

Као што се из овога излагања види, одговорност постоји и на детерминистичком становишту, и ако само као делимична и тиме је логички проблем одговорности дефинитивно решен. Сад нам само остаје, да добијене две врсте одговор-

ности, делимичну одговорност детерминистичку и потпуну одговорност индетерминистичку, доведемо у везу са оним двема битним странама свесног ја — садржајним ја и чистим ја — које нам је психолошка анализа открила у њему, па је тиме задатак овога одељка испуњен.

(наставиће се)

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

ГЛАВА ДРУГА

ВЕШТАЧКО МИШЉЕЊЕ¹⁾

§ 15.

Појам и природа вештачког мишљења.

I. Дужност је судије, да у кривично-правном спору на првом месту утврди, да ли је и које је кривично дело извршено, за тим, ко је то дело извршио и може ли се оно учиниоцу уписати у кривицу, и најзад, на коју се казну има он осудити. Ради правилног решења овога задатка мора судија, поред познавања закона, до детаља тачно познавати и многе чињенице и околности; он мора да утврди истинитост свих оних чињеница, које су од важности за расправљање конкретног кривичног дела. До истинитости ових чињеница судија најчешће долази помоћу свог властитог чулног опажања, т. ј. среством увиђаја. У колико, пак, не може до истине да дође на овако непосредан начин, дужан је судија да се стара да то постигне на који други начин, који би такође био што је више могуће непосредан, јер у колико је извор за сазнање какве важне чињенице непосреднији, у толико ће и само то сазнање бити поузданије, па ће онда и сама пресуда бити поузданија. Судија се у таквом случају служи сведоцима, који суду саопштавају своја чулна опажања о важним чињеницама, или признањем оптуженог.

Али у једном кривично-правном спору, нарочито приликом утврђивања постојања кривичног дела као и приликом утврђивања кривичне одговорности оптуженог, често се истичу као важна и таква питања, на која судија због своје недовољне научне и техничке спреме не би могао одговорити. Има, дакле, у поступку питања, за чији одговор није довољно опште и специјално правно образовање судије, већ се тражи нарочито стручно знање или вештина или искуство. Тако на пр. од одговора на питање: да ли је дете живело, да ли је умрлом дат отров, да ли је оптужени душевно здрав и т. д. зависи и постојање кривичног дела детоубиства, убиства тровањем, кривична одговорност оптуженог и т. д. Све су ово питања, на која се мора дати одговор, јер од њих зависи решење кривичне ствари, и како судија не може одговорити на њих, то се морају позвати лица са нарочитим стручним

знањем или вештином или искуством, која на основу стручног знања или вештине или искуства дају одговор. Та лица јесу вештаци. *Вештаци (experti, artis periti) су, према томе незаинтересована лица, која због њихове стручне спреме или вештине или искуства, стеченог вршењем њиховог позива, у поступку узима иследник или суд зато да на основу стручне спреме, вештине или искуства опазе извесне чињенице, околности или појаве, или да о учињеном опажању даду своје мишљење, јер за све то опште иследничково и судијско образовање недовољно.*

Из наведене дефиниције види се, да су вештаци незаинтересована лица, што значи, да вештак не може бити ни иследник ни судија нити пак која од странака. Иследник или судија не може бити вештак чак ни онда, кад има потребну стручну спрему или вештину, до које је као самоук дошао.

Судија не може у исто време бити вештак, који има на пр. да оцени да ли је поднети предмет арсеник или да ли је једна хартија од вредности лажна или не, и судија, који има да оцењује своје вештачко мишљење. То не може бити још и стога што би остале судије или морале бити везане за мишљење свога колеге или би имали да војују противу његовог мишљења, што би стварало тешкоће при суђењу.

Случајеви, у којима се треба послужити вештацима у поступку, могу бити врло разнолики, јер се потреба за применом стручног знања или вештине не јавља само приликом доказивања важних чињеница. Тако су на пр. тумачи, стенографи, преводиоци вештаци, који својим знањем или вештином чине, да докази суду буду приступачни и да се њима може користити, а никако се њихово вештачење нема узети као доказ. Међутим, најважнија је улога вештака у поступку онда, кад се помоћу њих прибавља доказ. Дужност вештака обухвата тада двоје: 1. опажање или посматрање важних чињеница или предмета и извештај о исходу тога опажања; 2. образлагавање закључка, који они по правилима њихове науке или вештине добијају из утврђених чињеница или околности. Прво се зове *наход* вештака (*Kunstbefund, rapport, visum reportum*), а друго вештачко *мишљење* (*Kunsturteil, avis, parere*).

Најчешћи је случај, да вештаци једновремено дају и свој *наход* и *мишљење*. То обично бива код сложеног увиђаја, т. ј. кад иследник или суд приликом предузимања увиђаја ради потпуности својих опажања узима у помоћ вештаке, да ови извесну чињеницу опазе и о њој даду своје стручно мишљење. Има међутим случајева, у којима је довољан само *наход* вештака без њиховог мишљења. То су случајеви, у којима је потребно да се само утврди постојање извесних чињеница, за чије је посматрање потребна нарочита спрема, на пр. да би се утврдило постојање извесних знакова девијантства, или ако је на пр. потребно пред судом учинити какав научни експеримент. Тако исто су чести случајеви, у којима се од вештака тражи само суд или мишљење о особинама какве чињенице, на пр. да ли је смрт наступила услед повреде, које се налазе на лешу. Сем тога, има доста случајева, у којима се *наход* никако и не тражи, већ само мишљење о могућности или немогућности извесних догађаја. Тако се на пр. од вештака може тражити мишљење о томе, да ли се пушком, која је пред судом, може на извесној одређеној даљини извршити убиство, или, да ли је могуће извршити тровање материјом, за коју оптужени тврди да је употребио као средство за тровање. Најзад, врло се често дешавају и такви случајеви, у којима је један вештак вршио вештачење и дао *наход*, а сасвим други вештак на основу овога *находа* дао мишљење, или, кад пред вештака, који је дао *наход*, у давању мишљења учествује и који други вештак.

¹⁾ *Kleinschrod* у *alt. Archiv des Criminalrechts* V 3 св. 15 и даље; *Birnbaum* у *Neues Archiv des Criminalrechts* XIV 182 и даље; *Arnold* у *Archiv des Criminalrechts, Neue Folge*, за 1855, 197 и даље; *Mittermaier* у *Archiv des Criminalrechts, Neue Folge*, за 1845, 297 и даље; *Mittermaier*, *Lehre von Beweise* 181 и даље; *Bulf*, *Commentar* I 157 и даље; *Kitha*, *Beitrag zur Lehre über die Erhebung des Thatbestandes* 211 и даље; *Zachariae*, *Handbuch* II. 219 и даље; *Meyer* у *H. N.* I 231 и даље; *Glaser*, *Handbuch* I 670 и даље; *Mayer*, *Commentar für öster. Str. P. O.* von 1873 I 418 и даље; *Ullmann*, *Lehrbuch* 342 и даље; *Birkmeyer*, *Lehrbuch...* 443 и даље; *Bonnier*, *Traité des preuves* I 139 и даље; *Garraud*, *Traité d'instr. criminelle* I 590 и даље; *Л. Е. Владимирова*, *Учение обь уголовных доказательствах* I 12 и даље; *П. Casaf*, *Теорија доказа* 155 и даље.

Из ових разноликих случајева у којима се у поступку вештаци узимају лако се даје видети и сама природа вештачког мишљења. Још и данас нису сви писци сложни односно природе вештачког мишљења, а у ранијој науци и законодавству то је било једно од врло спорних питања. У главном постоје три различита мишљење о вештацима. По једноме вештаци нису ништа друго до врста сведока. По другоме су вештаци помагачи судије. По трећем мишљењу су они, међутим, самостално доказно ерество.

1. И сведоџба сведока и вештачко мишљење имају у многоме заједничку основицу, јер су побуде са којих верујемо вештацима исте природе као и побуде са којих верујемо сведоцима. Кад се још узме, да и вештаци саопштавају суду или иследнику оно што су видели, све што су посматрали то се тиме и објашњава да су вештаци раније сматрани као врста сведока. Разлика се чинила између фактичких или правих и квалификованих, научних или рационалних сведока, под којима су се разумели вештаци. Само је ова сличност између вештака и сведока привидна, јер се они међу собом разликују како по природи тако и по обиму примене. Да одиста те разлике има, и да вештаци нису сведоци, види се из овога:

а) Што сведок сведочи о чињеницама из прошлости, док вештак даје мишљење о чињеницама из садашњости. Кад је потребно доказати какву чињеницу из прошлости, онда је сасвим природно, да се за тај доказ мора обратити лицима која су ту чињеницу тада и опазила. И то су сведоци. Међутим сведоци нису потребни, ако треба доказати коју садашњу чињеницу. У таквом случају, ако за доказ те чињенице није потребна нарочита стручна спрема или вештина, већ је довољно обично чулно опажање, као доказ има да послужи судски увиђај, т. ј. судија или иследник ће сам својим чулима опазити ту чињеницу. Ако је, међу тим, за доказ те чињенице потребна нарочита спрема, онда ће се морати тражити вештачење.

б) Што је сведок чињенице, о којима у поступку сведочи, опазео ван поступка, докле вештак увек опажа чињеницу у поступку и за време поступка. Судија или иследник, дакле, позива сведока, да сведочи у току поступка оно, што је он видео или чуо сасвим случајно и ван поступка. Вештак, међутим, не врши своја опажања случајно већ увек на позив иследника или суда, и та опажања врши у току поступка и одмах о томе даје и своје мишљење. Због тога, што сведок има да сведочи о ономе што је ван поступка и случајно опазео, он се не може ни заменити другим сведоком, ако их случајно при том опажању није било више. Због те незамењивости не сме се одбацити ни сумњив сведок. Међутим, вештак се да замени, јер он посматра садашњу чињеницу, коју може опазити и друго које лице са истом спремом.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

О ОДГОВОРНОСТИ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ.

(НАСТАВАК)

2. Привидно се показује као изузетак од принципа кривице и случај, који је нормиран у § 811. грађ. зак.: »Тако исто и онај, који би за особите послове са знањем неспособна лица узео, и с тим другоме штету нанео, одговараће за штету«. В. § 1315. аустр. грађ. зак., који не одговара у свему нашем § 811.

Овде законодавац има на уму да је неко као мајстор или предузимач примио на себе израду извеснога посла, и

тога ради извесна лица као своје помоћнике употребио. За сваки пак посао, па и за онај, за који се само физичка снага тражи, потребно је имати извесних знања, ако се хоће да се посао успешно и безбедно сврши. Стога је онај мајстор или предузимач, који употребљава за извршење на себе примљених послова лица, за која зна да су неспособна за вршење истих, крив, што је такав избор учинио — т. зв. *culpa in eligendo*.³⁷⁾ Због тога се и штета, коју та лица другоме учине услед своје невестине, њему — мајстору односно предузимачу у кривицу уписује и он за накнаду штете оштећеноме одговара.

Разлика између § 810. и § 811. грађ. зак. у томе је, што газда по § 810. одговара за моралне квалификације својих млађих, а по § 811. за стварне.

Да би се од мајстора или предузимача могла на основу § 811. тражити накнада штете, потребно је:

а. да је штета за извесно лице постала услед неспособности помоћника предузимачевих односно мајсторових за посао, који им је одређен. (На пр. власник фијакера повери вођњу коме невестом кочијашу, који, терајући кола, услед своје невестине, кога повреди);

б. да је предузимач односно мајстор или газда знао за неспособност свога млађег за послове, које му поверава.

Штету ову, која погиче од неспособности млађих за извештан стручан посао, могу они нанети како лицима, са којима је њихов принципал ступио у уговорне одношаје, тако и онима трећим лицима, који ни у каком уговорном одношају не стоје. У погледу оних првих одношаја принципал се служи својим млађим ради испуњења уговорне дужности, и ако они ову не испуне као што треба, и отуда штета настане, онда се сматра, да сам принципал није своју дужност испунио, због тога он и одговара за наступелу штету, која се сматра да је наступила не туђом радњом, већ радњом самога принципала. Тужилац у овоме случају имао би само да докаже штету услед рђаво извршеног уговореног посла, а принципал би имао, ако би се хтео ослободити одговорности, доказати, да је штета од случаја наступила а не од невестине његових млађих (осим ако не би у дотичном уговору било одређено, да принципал одговара и за случајна оштећења) (а. а.). Изврше ли пак принципалови млађи одређени посао уговорачу добро, али услед своје неспособности за дотичан посао³⁸⁾ учине штету уговорачу приликом извршења наложеног им посла, онда радња, којом је ова штета проузрокована, јесте према принципалу туђа, за коју он по правилу (тач. 1. § 810. грађ. зак.) не одговара. На пр. лимар је послао своје калфе и шегрте да оправе олукe на мојој кући. Ови, и ако су невестни послу, ипак изврше оправку добро. Али том приликом, услед своје невестине, полупају ми цреп на кући и бацајући цреп на земљу, убију ми кера. Принципал може овде бити одговоран и 1) по тац. 2. § 810. (ако су калфе таки људи) и 2) по § 811. грађ. зак. У овом последњем случају ја као потражилац накнаде штете имао бих да докажем 1) причињену ми штету 2) да је она настала услед невестине принципалових млађих при њиховом послу и 3) да је принципал знао³⁸⁾ да су његови млађи неспособни били за одређени им

³⁷⁾ Која управо постоји и у случају тац. 2. § 810. грађ. зак.

³⁸⁾ Јер може и то да се деси, да је на пр. калфа доста невест своме занату, али му ипак у по неком случају посао испадне за руком.

³⁹⁾ Јер и овде је разумно претпоставити, да принципал није знао за неспособност својих млађих, пошто ова претпоставка одговара правилу саобраћаја: сваки мајстор узима способне млађе, живи у уверењу да су способни, док се о противном не увери. Ко дакле тврди, да је мајстор знао за неспособност млађих, тај војује против те претпоставке, црпане из саобраћајног живота, и за то на њему лежи терет обарања претпоставке.

посао. Тек кад би то троје доказао, могао бих с успехом тражити од принципала накнаду причињене ми штете (б. б.). То исто (б. б.) важи и за случај, кад су принципалови млађи, вршећи наложени посао, својом невештином причинили штету *трећем лицу* — ономе, *које не стоји у уговорним одношајима са њиховим принципалом* (в. в.), на пр. у горњем примеру лимарове калфе, невешто намештајући олуке, оборе олук са крова на улицу, те неки пролазник буде повређен.

3. Међу тим *прави је изузетак од правила, да се без кривице не одговара за туђе радње*, статуиран у § 812. грађан. законика: „Гостионичари, крчмари, лађари и возиоци (кириције) одговарају и за ону штету, коју би њихни људи путницима нанели.“ Јер у овом законском пропису не тражи се као у §§ 810. и 811, да су гостионичарима и др. „њихни људи“ познати као рђави или своје послу невешти, *не условљава се, дакле, одговорност гостионичара и осталих кривицом у избору ових лица*, него се, на против, наређује, да поменути принципали одговарају за штету, коју би њихни млађи путницима нанели, без обзира на то, да ли су принципали знали каквих особина људе у служби држе. Оно што Штубенреаух (Коментар 2 стр. 675.) вели за § 1316. аустр. грађан. законика⁴⁰) важи и за наш § 812: „Ову одговорност носе гостионичар, лађар и возилац и за своје људе, који су дотле били поштени и исправни или способни за свој редован посао зацело стога, што они при избору своје послуге, којој су путници принуђени поверавати се, треба да обрате већу пажњу но обично.“ У осталом о овој одговорности гостионичара и осталих говори се још и у § 580. грађ. зак. На овоме месту нећу се упуштати у детаљније разлагање, него упућујем читаоце на моју расправу „О одговорности гостионичара“, у којој је ово питање исцрпно расправљено.

4. Као један случај одговорности извеснога лица за поступке другога у погледу накнаде штете регулисао је аустријски законодавац оно питање, о коме је говор у § 1318, а који гласи: „Ако неко буде оштећен падањем какве опасно обешене или намештене ствари или бацањем или просипањем из каквог стана, онда за штету одговара онај, из чијег је стана бачено или просуто или са кога је ствар пала.“ По овом пропису аустријског законика, може на горњи начин оштећени

⁴⁰) Који гласи: „Гостионичари, возари и лађари одговарају за штету, коју би каквом путнику у њиховој кући, или у њиховој лађи или на примљеним стварима и товару нанели њихове слуге или од њих одређена лица.“

тражити накнаду од имаоца стана и онда, кад је радњом некога трећег лица штета проузрокована. По угледу на аустријски § 1318. наш законодавац прописује у § 813: „Ко из куће, кроз прозор, с тавана или иначе што несмотрено баца или проспе и излије, онај ће одговарати за штету, коју би другом с тим проузроковао; ако се не зна ко је, онда одговара господар од куће или од квартира.“ Као што се из упоређења овога прописа са аустријским § 1318. види, наш законодавац сматрао је за потребно да *изрично* пропише оно, што се по аустријском грађанском закону *прећутно* подразумева, на име: да у случају предвиђеном у § 813. (односно аустриј. 118) а по принципу кривице, одговара учинилац — онај који из неког стана нешто баца или проспе и тиме другога повреди или на који други начин оштети. Али одступање нашег законодавца од аустријског састоји се у томе, што по нашем § 813. имацац стана, из кога је нешто бачено или просуто, не одговара у сваком случају, него тек онда, ако се *не зна, ко је штетну радњу извршио*. Буде ли дакле имацац стана тужен за накнаду због тога, што је из његовог стана нешто бачено или просуто, он се може одговорности ослободити, ако докаже, да је дотичну штетну радњу учинило неко друго лице, за које имацац стана није дужан да одговара по другим прописима законским.⁴¹) На против по аустријском закону одговарају *једновремено и* учинилац дела и имацац стана, тако да оштећеноме, баш и кад се зна ко је бацио или просуо, стоји на вољу да накнаду штете од једнога или другога тражи. Према томе и *против нешега § 813. грађ. зак. садржи одступање од принципа да се за туђе дело не одговара*, јер имацац стана — у случају кад не може именовати лице које је из његовог стана што бацило или просуло — одговара за штету туђом радњом проузроковану. Ова одговорност потребна је за то, да би оштећени могао доћи до накнаде, јер да је законодавац прописао да за штету одговара само учинилац, онда би у случајевима, кад се не би могло утврдити: ко је баш бацио или просуо штогод из стана, а ти су случајеви врло чести, оштећени остајао без накнаде.

(наставиће се)

Д-р Драг. Аранђеловић.

⁴¹) на пр. по другом одељ. § 807, по другој тач. § 810, по § 811. грађ. закона.

„ДАКТИЛОСКОПИЈА“

од

Васе Лазаревића.

(прештампано из „Архива за правне и друштвене науке“)

(наставка)

После лепога увода, у коме је бацио општи поглед на борбу коју води полиција са злочиначким и сумњивим егзистенцијама, г. Лазаревић даје: „*кратак преглед разних метода за утврђивање идентичности појединих лица*“.

Међу прве методе за утврђивање идентичности, које су се појавиле у културним европским државама, г. Лазаревић помиње *пасоше, буквице и друге легитимационе хартије*. Тај начин идентификовања, добио је, вели, у последњем (ваљда

прошлом?) столећу више-мање интернационалну важност у обичном животу, а поглавито у случају даљних путовања. „Овом се методом и данас још служе у свима културнијим (?) државама, али му је значај знатно мањи по раније, јер је постао недовољан и немоћан, да одговори савременој друштвеној потреби. Сем тога се и са силних недостатака, које га прате, много злоупотребљава од *интелигентнијег разбојничког света*“.¹

Ми се не слажемо са г. Лазаревићем, да су пасоши и др. били један од првих метода за утврђивање идентичности личности. И он сам вели, да је у прошлом столећу пасош добио интернационалну вредност у обичном животу и у случајевима даљног путовања. Несумњиво је, да се и пасошем донекле може утврдити

¹) Курзив је наш због германизма, који је врло груб, али га г. Лазаревић врло често употребљава.

идентичност појединих личности. Пасош може бити и легитимација да се његов сопственик не тражи за какво кривично дело, али то важи *само за моменат* кад је издат дотичној особи. Но кад је реч о методама за утврђивање идентичности код криваца,²) онда се никако не може узети; да су то икада били пасоши, буквице и друге легитимационе хартије.³)

У најновије време појавиле су се неке методе за идентификовање људи, које се ослањају на сталне и неизмењиве особине сваког појединог човека. Том приликом поклоњена је нарочита пажња класификовању нађених података.

Г. Лазаревић је поклонио пажње, у главном, овим методама: према боји очију; према особитости вијуга ушне

²) „Дактилоскопија“, страна 12., последњи ред.

³) Какве су то друге легитимационе хартије, г. Лазаревић и не помиње.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

шкољке; према особеним знацима на телу: ожиљцима од рана, брадавицама, младежима и т. д.; према личној слици; према фотографским снимцима; према антропометријском мерењу тела по Бертилоновом систему; и најзад, према отисцима претију обе руке, по методи званој »дактилоскопија«.

Све то набраја г. Лазаревић најпре као самосталне методе за класификовање прикупљених података ради бржег проналажења картона у маси учињених забележака, па им после негира вредност као самосталним методама, признајући као такве: лични опис, фотографију, антропометријско мерење по систему Бертилоновом и дактилоскопију.

Признајући савршенство француске методе *«portrait parlé»*, нарочито »за гањање злочинаца у пољу«, г. Лазаревић вели, да је главни задатак живим сликама: опис извесних карактеристичких знакова лица, поглавито деснога уха и носа. То, пак, не стоји у истини. Кад је реч о живим сликама као самосталној методи за класификацију, и кад се зна, да *картони за живе слике* садрже четири групе прибраних обавештења, на име: 1) антропометријска, 2) хроматична, 3) морфолошка и 4) општа обавештења, онда, по свој прилици, *portrait parlé* немају као главни задатак само то што је навео г. Лазаревић.

Да се г. Лазаревић хтео више интересовати за живе слике, могао је пажљиво да простудује опсежну расправу о њима од г. Душана Ђ. Алимпића, која је изашла у »Полицијском Гласнику« за 1905. годину, ако није имао при руци какво странско дело. То је требало да учини и за то, што живе слике ни у ком случају неће бити запостављене приликом коначног решења питања о интернационалној употреби начина за утврђивање идентичности личности и лешева. То можемо с поузданошћу тврдити. Па кад им је г. Лазаревић тако мало придао важности, то нам даје више разлога, да верујемо, да је био једностран у своме убедљивоме истицању савршенства и неопходне потребе за увођењем дактилоскопије.

Говорећи о *фотографским снимцима* као методи за класификовање за потребе утврђивања идентичности, г. Лазаревић вели, да је она »до пре две године била једино главно средство за утврђивање идентичности лица«. То никако не можемо потврдити, јер би то значило признати: да српска полиција *до пре две године* ни на који други начин није могла утврдити идентичност извесне личности или леша, до једино у случају ако је имала његову ранију фотографију.

Упознавајући читаоце са историјом и суштином *Бертилонове методе*, вели да је она »прецизна и основана на математици, а и класификовање картона, као и њихово проналажење у рафовима, иде доста брзо«. За тим додаје: »На тај је начин Бертилон у потпуном смислу попунио празнину, која се у то доба осећала због оскудице у савршеним методама за констатовање идентитета. И заиста се већ после кратког времена од примењивања тога система утврдила важност и велика практична вредност његова, што је и био разлог, да га ускоро по његовом проналаску усвоје. тако рећи, све државе. па чак и оне полуобразоване у модерном смислу«.

Али, готово у исто време кад је Бертилон развијао своју теорију, Енглези су у својим индијским колонијама почели примењивати *дактилоскопију*, која је, »својим добрим особинама премашила и саму Бертилонажу«. Тако почиње г. Лазаревић историјски развитак дактилоскопије, а уједно и свој најглавнији део расправе: доказивање престижности дактилоскопије над Бертилонажом. Као што смо у почетку истакли, ми се не слажемо с тиме, а сад ћемо то и образложити.

(наставиће се)

Доб. В. Вакић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине мелничке, актом својим од 10. августа ове год. Бр. 2062, пита:

»Милан Д. Милановић, оvd. актом својим Бр. 2604 молио је овај суд, да за обезбеду 28 динара стави забрану на покретност Димитрија Телесковића оvd.

Уз акт тражене забране поднео је три прилога у виду јавне исправе;

По тражењу молбоца Милана, суд ово општински, удејствовао је забрану, и решење на потпис саопштио како повериоцу тако и дужнику;

Решење о одобрењу забране постало је извршно и поверилац је забрану правдао тужбом Бр. 2956 и суд на основу исте донео своју пресуду па горе наведеним парничарима саопштио.

Противу ове пресуде дужник Димитрије је изјавио жалбу, и разматрајући судија актом својим Бр. 2575 наредио је, да суд наплати од подносиоца забране казнену таксу за прилоге, па по том да пресуду пошаље на разматрање.

По овој одлуци суд је донео наредбу, да поверилац односно молилац, у року од пет дана положи казнену таксу, пошто то раније није учинио, у противном искусиће законске последице.

Молилац Милан до рока па и доцније није хтео нити хоће положити казнену таксу и с тим се је суд нашао побуђен умолити уредништво за следеће објашњење:

Хоће ли суд ову казнену таксу наплатити екзекуцијом, или по предмету моличевом донети решење, да се на основу чл. 9. зак. о таксама цео рад по овој ствари огласи за свршен и остави у акта.

Објашњење је потребно суду што пре ради окончања овог предмета пошто се одавно одуговлачи.«

— На ово питање одговарамо:

По чл. 10. закона о таксама, ни једно писмено, такси подложно, неће се узети у рад, докле се такса редовна или казнена не плати или не долати.

Државни и општински органи, који би узели овакво писмено у рад, казниће се доплатом петогубе неположене таксе.

У сеоским општинама на ову се казну осуђују и општински писари.

Како се из предњег питања види, да је тај суд примио од повериоца Милана три прилога, којима се дуг утврђивао, који пису оптерећени таксом, па није од Милана наплатио казнену таксу у смислу чл. 36. закона о таксама, онда ту петогубу таксу морају да плате они општински часници, који су забрану уважили и пресуду донели, рачунајући ту и писара, па да тада предмет врате првостепеном суду на оцену.

Дотично пореско одељење треба да се постара, да се овај законски пропис изврши.

Да општински суд није пропустио да изврши своју дужност, онда би наравно, та казна пала на терет оних лица, која су у издавању дотичних писмена судоловала као дужник и поверилац.

II.

Суд општине драинске, актом својим од 21. августа ове год. Бр. 1423, пита:

»Многи општински судови, објављујући држање панађура у својим општинама, штампаним објавама, не лепе на ове таксу од 5 пара динарских у смислу тач. 14. таксене тарифе, те тако штете државну касу.

Они ово плаћање редовно избегну на тај начин, што на објаве мету: нумеру, општински печат и потпис општинских: часника, те их тако учине званичним актом.

Моли се уредништво за обавештење: да ли ове објаве подлеже плаћању таксе или су од тога ослобођене.

Шаље се на увиђај једна објава општине неготинске под Бр. 7425.«

— На ово питање одговарамо:

Држање панађура објављују општински судови по дужности, која им је наложена чл. 5. закона о панађурима.

Ако то не би учинила у року, који је одређен, онда би председник општине или заменик му био кажњен по трећем ставу поменутих законске одредбе.

Кад је, дакле, ово објављивање последица законског наређења, и кад то увек бива у облику званичног акта општинског суда, онда такве објаве не подлеже такси, јер по чл. 2. т. 5. и чл. 3. т. 2. зак. о таксама, општине су ослобођене плаћања таксе, кад по службеној дужности предузимају законом одређене послове.

III.

Суд општине плочке, актом својим од 4. августа ове год. Бр. 947, пита:

»Кад председник или кмет казне неко лице са 24 часа затвора по чл. 106. и 110. закона о општинама, они обично осуђују и на плаћање таксе од 2 динара, па о томе подносе извештај општинском суду у остављеном року.

Много пута председник и кмет изјављују, да им изрицање ове казне долази

незгодно, што су лица над којима се казна изриче, махом сиротног стања, те им плаћање таксе тешко пада.

Потребно је знати, да ли се ова лица могу како ослободити од плаћања таксе у оваким предметима, те би тако сваки за заслужену казну био кажњен, а овако се у много прилика због таксе и казна изостави?"

— На ово питање одговарамо:

Уз сваку осуду по чл. 109. и 110. закона о општинама, кривци ће се осуђивати и на плаћање таксе из тачке 87. а. зак. о таксама.

Ако се после извршене казне утврди да је дотично лице сиромашног стања, и не плаћа на име непосредног пореза више од 5 динара, не рачунајући ту личност и прирезе, онда ће се таква такса сматрати за пропалу у смислу чл. 2. т. 8. закона о таксама, и неће се наплаћивати од осуђеног, него ће се извештају придружити уверење о сиромаштини.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Никола Стојановић, касапик, налази се у притвору код начелника среза јадранског, окривљен за крађу новаца и докумената, из-

вршену поћу између 8. и 9. септембра тек. год. Наји Шоботу, тргов. помоћнику из Бунића у Хрватској.

Ову је крађу извршио Никола у Ковиљачи, где се Шобот налазио лечења ради. У току истраге по поменутом делу, утврђено је да је Никола извршио и крађу ципела Тихомиру Радојевићу, из Ковиљаче. Крадене ципеле нађене су на Николи.

Никола је на саслушању изјавио, да је родом из Баната и да је у мају месецу прошле године прешао у Србију из Аустро-Угарске. Даље је изјавио, да је прво служио четири месеца код неког Милана Тодоровића, у Београду, на Варош-Капији. По том је, вели, отишао у Шабац и тамо служио три месеца код Живана Гајића, касапина, а доцније је отишао у Ковиљачу, где је и извршио горе означене крађе.

Никола је стар 30 година, висок 1.70 мет., плав, на левој паци испод домалог прста има кружну белегу од опекотине, добро је писмен, у говору заноси на бугарски, те није искључена могућност да је дуже времена живео у Бугарској.

Последна власт сумња да је њему право име Никола Стојановић, пошто за то нема потребних легитимација, а како је склон за вршење казних дела, сва је прилика, да је још где учинио какву кривницу, те му се за то износи фотографија и препоручује се свима полицијским и општинским властима, а приватни се моле, ако би што ближе знали о овоме лицу да известе начелника среза јадранског, позивајући се на његова акта под Бр. 13989.

ТРАЖЕ СЕ

Анђу, жену Јована Ивановића — Јовановића, родом из Крагујевца, чију смо потерницу изнели у 31 броју листа од ове године, тражи крагујевачки првостепени суд актом Бр. 43501, код кога има да одговара за опасну крађу.

Марка Станковића, радника из Чачка, који је 14. пр. м-ца отумарао из места пребивања и до сада се о њему није ништа сазнао, тражи начелство округа чачанског актом Бр. 10243. Пронађеног треба упутити поменутом начелству.

Милутина Благојевића, који је 28. пр. м-ца отумарао од своје куће, тражи Управа града Београда, ради предаје родитељима. Милутин је стар 13 година, средњег раста, дежемкаст и црномањаст; од одела има на себи капут и панталоне, на глави му је шајкача, а на ногама има опанке. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да Милутина живо потраже у својим домањима и о резултату известе Управу града Београда с позивом на акт Бр. 45002.

Богољуба Брескварића, званог „Љубче“, ђака V. разреда онд. немачке школе, кога је нестало 30. пр. м-ца, тражи Управа града Београда, ради предаје родитељима. Богољуб је стар 12 година, средњег стаса, у опште плав; на себи је имао од одела: зимски капут и одело зеленкасте боје, на ногама има ципеле на дугмад, а на глави прии мекани шешир или плаву качкету. Позивају се све полицијске и општин-

ске власти да Богољуба најживље потраже и нађеног упуте поменутој Управи с позивом на акт Бр. 44987.

УХВАЋЕНИ

Драгомир Пржић, деловођа, Ана Блук, звана „Була“ и Драгутин Петровић, шефрт Симе Лазаревића, трговца из Београда, чије смо потернице изнели у прошлом броју листа, ухваћени су, те је према томе престала потреба за даљим њиховим тражењем.

ПОТЕРА

Стојадин Димитријевић, надничар из Смедерева, родом из села Карановића, среза темнишког, 4. ов. м-ца извршио је крађу ратних ствари Сави Стојановићу адвокату из Смедерева, па је по извршењу дела одмах побегао. Крађу је ову извршио у друштву са Милицом Ђорђевићеном, служавком, која је одмах ухваћена. Стојадин је стар 24 године, висок, сувоњав, црномањаст, малих бркова, од одела има на себи сукнени гуњ, штофане панталоне, на глави има шубару, а на ногама ципеле. Позивају се све полицијске и општинске власти да Стојадин живо потраже, и пронађеног стражарно сprovedу начелству округа смедеревског с позивом на депешу Бр. 10946.

КРАЂЕ СТОКЕ

Поћу између 2. и 3. ов. м-ца непознати крадљивци украли су једну кобилу са паше на Власини Дејану С. Илићу. Иста је матора 10 година, доратасте длаке, по леђима има оклијке од убоја, а са жигом „Т“. Исте је ноћи украдена и Таси Богдановићу једна кобила, матора 10 година, алатасте длаке, белим превучених очију. Депеша начелника среза масуричког Бр. 12215.

Поћу између 23. и 24. пр. м-ца непознати крадљивци украли су једног коња Авраму Лазаревићу, из Горње Сабанте. Коњ је матор 9 година, висок 150 см., затворено-доратасте длаке. Депеша начелника среза левачког Бр. 14170.

На дан 3. ов. м-ца непознати крадљивци украо је са паше једну кобилу Анђелу И. Петровићу, из Топонице. Кобила је матора 10 година, доратаста, лисаста, са жигом „О“. Депеша начелника среза поречког Бр. 7632.

Поћу између 22. и 23. пр. м-ца непознати крадљивци украли су два коња Јефти Терзићу, тежаку из Стаговица, један је коњ матор 8 година, црне длаке, у једну задњу ногу путаст, а други је коњ матор 12 година, доратасте длаке. Депеша начелника среза прокуначког Бр. 16764.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.